

hvad jeg har gjort, nemlig udtrykke min fuldstændige Tilslutning til Bestræbelserne for at frembringe et saadant Forslag. — Tovrigt skal jeg bemærke, at det forekommer mig, at det ærede Medlem haade ved dette Forslag og ved andre kirkelige Forslag, der have været for, har opholdt sig formeget ved min Stilling; jeg skal herefter ikke indlade mig paa at svare ham derpaa, da jeg anser det for at være at spille Thingets Tid.

Svgsbrv: Jeg indlader mig ikke paa det ærede Medlems Stilling paa anden Maade end paa hans Stilling til Sagen; den er det, jeg ønsker klaret, og jeg skal derfor opfordre ham til at komme med det Citat af Biskop Monrad, som han omtalte. Jeg tror, det vil vise sig, at han ikke har læst det rigtig.

J. A. Hansen: Det ærede Medlem sagde nylig, at der var en Bestemmelse i det nu foreliggende Forslag, som han især har imod. Men hvorfor stiller det ærede Medlem da ikke Ændringsforslag, om, at denne Bestemmelse skal gaa ud? Forsaavidt et saadant Ændringsforslag da blev vedtaget, vilde Lovforslaget have mindre imod sig i hans Dine. Naar det ærede Medlem opfordrer Andre heri Thinget til at stille sig i Spidsen for en Reform i den Retning, som han antydede, da er det en Selvfølge, at dette kan Ingen gjøre, som ikke deler hans Mening. De Medlemmer, som finde, at den Vej, som han mener, at der bør gaas, er feilagtig, og at det ikke lader sig gjøre at gaa denne Vej, kunne jo dog ikke komme med et saadant Forslag eller slutte sig til Andre, der komme med et saadant Forslag. Det er dem, der have en bestemt Overbevisning i en vis Retning, der maa gaa i Spidsen for Reformerne; uden dette vil der ikke kunne ske Noget. Det, hvorom jeg egentlig nu vil sige et Par Ord, er, at det ærede Medlem oftere taler om, at Grundloven fordrer Religionsfrihed, og at man

efter hans Mening, ikke har Religionsfrihed i Folkekirken. Men man har al den Religionsfrihed i Folkekirken, som Grundloven har tilfattet, idet den efter at have sagt, at Folkekirkenes Forsatning ordnes ved Lov, i en følgende Paragraph siger: „Borgerne have Ret til at forene sig i Samsfund for at dyrke Gud paa den Maade, der stemmer med deres Overbevisning, dog at Intet læses eller foretages, som strider mod Sædeligheden eller den offentlige Orden.“ Der er altsaa Veien givet. Den, der ikke finder sig kirkelig og kristelig vel i Folkekirken, kan slutte sig sammen med Andre; de danne da et selvstændigt Samsfund, hvori de kunne ordne deres Gudsdyrkelse og det Hele paa den Maade, som de finde at være den rette, blot med den Begrænsning, som Grundloven opstiller; forøvrigt have de fuld Frihed. Men det gaar ikke an at forlange fuld Frihed i et Samsfund, der, som Folkekirken, ikke kan bære sig selv. Et Samsfund, der skal være selvstændigt enten i religiøs Henseende eller i anden Retning, et Samsfund, der skal kunne raade og styre sig selv med Frihed, maa ogsaa bære sig selv, og kan det ikke det, kan det ikke gjøre. Fordring paa at raade og styre sig selv med Frihed? Folkekirken kan ikke bære sig selv, den maa bæres af Staten, og derfor maa Staten ogsaa have Indseende med Folkekirken, saalænge dette Forhold bestaar. Men dernæst maa man ogsaa erindre, at selv hvad Folkekirkenes indre Forhold angaar, ere de jo ikke stillede frit, fordi Lovgivningsmagten ikke har med disse Forhold at gjøre; thi da har Statsstyrelsen med dem at gjøre. Folkekirken kan jo ikke selv bestemme, hvilken Psalmebog den vil bruge, hvilke kristelige Lærebøger den vil have; den kan ikke selv bestemme Noget om sin Liturgi, om sine Kirkehøner og andre saadanne Ting, som ligefrem maa siges at høre til Kirkenes indre Forsatning, thi der har Statsstyrelsen den endelige og sidste Afgjørelse, og efter min Opfattelse beror dette aldeles paa den samme Betragtning, som med